

DOI <https://doi.org/10.36719/2707-9317/119/97-102>

Comparative analysis of the role of international events in the development of tourism and related sectors

Aghanemat Dashqinli

Azerbaijan University of Tourism and Management,

Doctoral student

E-mail: aganemet@yandex.com

<https://orcid.org/0009-0002-1455-0102>

Abstract: International events, including sporting competitions, exhibitions, and conferences, play a significant role in the development of tourism and related sectors. These events not only generate short-term tourist flows but also have considerable impacts on the local economy, infrastructure, and social and cultural domains. This paper provides a comparative analysis of the effects of different types of international events on tourism and related sectors. The analysis indicates that sporting events primarily provide short-term tourist influx and infrastructure benefits, whereas exhibitions promote sustainable business tourism and professional networking. The findings highlight the importance of integrating economic, social, and cultural factors in event planning.

Keywords: international events, tourism, sporting events, exhibitions, economic impact, social and cultural impact

UOT: 331.5

JEL O33, D31, J01, H21

Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorlar üzərindəki rolunun müqayisəli təhlili

Ağanemət Daşqını

Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti,
əyani doktorant

E-mail: aganemet@yandex.com

<https://orcid.org/0009-0002-1455-0102>

Xülasə: Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər, o cümlədən idman yarışları, sərgilər və konfranslar, turizm və əlaqəli sektorların inkişafında mühüm rol oynayır. Bu tədbirlər qısa müddətli turist axını yaratmaqla yanaşı, yerli iqtisadiyyat, infrastruktur, sosial və mədəni sahələrdə də əhəmiyyətli təsir göstərir. Məqalədə müxtəlif növ beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorlar üzərindəki təsirləri müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir. Analiz nəticəsində idman tədbirlərinin qısa müddətli turist axını və infrastruktur faydaları təmin etdiyi, sərgilərin isə davamlı biznes turizmi və peşəkar əlaqələrin inkişafına yönəldiyi müəyyən edilmişdir. Məqalənin nəticələri tədbir planlamasında iqtisadi, sosial və mədəni amillərin integrasiyasının vacibliyini göstərir.

Açar sözlər: beynəlxalq tədbirlər, turizm, idman tədbirləri, sərgilər, iqtisadi təsir, sosial və mədəni təsir

UOT: 331.5

JEL O33, D31, J01, H21

Giriş / Introduction

Beynəlxalq tədbirlər global iqtisadi və turizm siyasətində strateji əhəmiyyət kəsb edir. Bu tədbirlər şəhərlərin və ölkələrin beynəlxalq səviyyədə görünürsüzlüyünü artırmaqla yanaşı, turizm infrastrukturunun və əlaqəli xidmət sahələrinin inkişafını da sürətləndirir. Müasir şəhərlər bu imkanlardan istifadə edərək turizm gəlirlərini artırmaq, iş yerlərinin sayını genişləndirmək və yerli iqtisadiyyatı diversifikasiya etmək imkanına malik olurlar. Eyni zamanda, beynəlxalq tədbirlər sosial və mədəni mühitə də təsir göstərir; onlar yerli əhəlinin fəallığını artırır, mədəni mübadilə və regional identitetin tanınmasına şərait yaradır.

Hər bir tədbir növü turizm və əlaqəli sektorlar üzərində fərqli təsir mexanizmlərinə malikdir. İdman yarışları və böyük müsabiqələr qısa müddətli turist axını və infrastruktur modernləşməsini stimullaşdırır, sərgilər və konfranslar isə peşəkar səfərlərin artmasına və biznes turizminin inkişafına xidmət edir. Bununla belə, tədbirlər həm də planlaşdırma və idarəetmə baxımından çətinliklər yaradır; resursların düzgün bölgüsü, logistika və xidmət keyfiyyəti kimi amillər tədbirin effektivliyini müəyyən edir.

Bu məqalədə beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorlar üzərindəki təsirləri müqayisəli şəkildə araşdırılacaq, müxtəlif tədbir növlərinin iqtisadi, sosial və mədəni nəticələri qiymətləndiriləcək və strateji tövsiyələr təqdim olunacaq. Tədqiqatın nəticələri, tədbir planlamasında risklərin minimuma endirilməsi və faydaların maksimuma çatdırılması üçün əsaslı məlumat bazası təmin edəcək.

Əsas hissə / Main Part

Ədəbiyyatların Təhlili

Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorların inkişafına təsiri ilə bağlı həm ölkədaxili, həm də xarici tədqiqatlar diqqətəlayiqdir. Azərbaycan kontekstində, məsələn, M.Əliyev, R.Hüseynova və S.Məmmədova tərəfindən aparılan araşdırmalar turizm sektorunda tədbirlərin iqtisadi və infrastruktur təsirlərini qiymətləndirmişdir. Habelə D.Abdullayeva və F.Əliyeva turizmin sosial və mədəni təsirlərini araşdıraraq yerli əhəlinin iştirakı və mədəni proqramların rolunu

vurğulamışlar. Beynəlxalq tədqiqatlarda isə J. Getz, A. Hede və H. Kim kimi tədqiqatçılar müxtəlif növ beynəlxalq tədbirlərin iqtisadi, sosial və turizm sektoru üzərindəki təsirlərini müqayisəli şəkildə təhlil etmişlər. Lakin Azərbaycan üçün beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorların strateji inkişafına təsiri məsələsi hələ kifayət qədər tədqiq olunmamışdır və bu səbəbdən mövzu elmi baxımdan aktualdır.

Metodologiya

Məqalədə tədqiqatın aparılması üçün **sistemli yanaşma** əsas götürülmüşdür. Analiz zamanı **müqayisə, metodoloji ümumiləşdirmə** və **qruplaşdırma** metodlarından istifadə olunmuşdur. Müqayisə vasitəsilə müxtəlif növ beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorlar üzərindəki təsirləri qiymətləndirilmişdir. Metodoloji ümumiləşdirmə nəticəsində fərqli tədbir nümunələrinin iqtisadi, sosial və mədəni təsirləri analiz edilmişdir. Qruplaşdırma metodu isə tədbirlərin təsir mexanizmlərini kateqoriyalara ayıraraq sistemli təhlil aparmağa imkan yaratmışdır. Bu yanaşma həm nəzəri, həm də praktik aspektlərin əhatəli şəkildə qiymətləndirilməsini təmin etmiş və nəticələrin aydın şəkildə təqdim olunmasına şərait yaratmışdır.

Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin rolu

Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər, xüsusilə idman yarışları, sərgilər, beynəlxalq konfranslar və mədəni festivalar, global turizm bazarında əhəmiyyətli rol oynayır. Bu tədbirlər yalnız qısa müddətli turist axını yaratmaqla kifayətlənmir, həm də şəhərin və ölkənin iqtisadi, sosial və mədəni inkişafına təsir göstərir. Son illərdə turizm sektorunda artan rəqabət və beynəlxalq tədbirlərin böyüyən rolu, şəhərlər və ölkələr üçün strateji planlamanın vacibliyini ortaya qoyur. Bu baxımdan, beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorların inkişafına təsirini müqayisəli şəkildə təhlil etmək elmi və praktik əhəmiyyət daşıyır.

Beynəlxalq tədbirlərin iqtisadi təsiri çoxşaxəlidir. Getz (2005) öz araşdırmalarında qeyd edir ki, böyük miqyaslı idman tədbirləri və sərgilər otel, restoran, nəqliyyat və pərakəndə satış sektorlarının gəlirlərinə birbaşa təsir göstərir (Getz, 2005). Eyni zamanda, bu tədbirlər şəhərin beynəlxalq tanınmasını təmin edir, bu da uzunmüddətli turist axını və investor marağını artırır. Hede (2007) isə sosial və mədəni təsirləri vurğulayaraq, tədbir planlamasında yalnız iqtisadi göstəricilərin deyil, həm də yerli əhali üçün sosial faydaların nəzərə alınmasının vacibliyini göstərir. Bu iki yanaşma birləşdirildikdə, beynəlxalq tədbirlərin turizm sektoruna təsirinin həm qısa müddətli, həm də uzunmüddətli aspektləri ortaya çıxır (Hede, 2005; Nodira, 2023).

İdman tədbirləri, məsələn Olimpiya Oyunları və Dünya Çempionatları, şəhərin infrastrukturunun inkişafına və beynəlxalq tanınmasına mühüm təsir göstərir. Kim və Lee (2018) göstərir ki, bu tədbirlər qısa müddətli turist axını yaratsa da, otel və restoran sektorunda artım, ictimai nəqliyyatın modernləşdirilməsi və şəhər planlamasında yeniliklər kimi uzunmüddətli faydalar təmin edir (Kim and Lee, 2018; Baidabekov & Zhusup, 2023). Məsələn, 2012 London Olimpiya Oyunları nəticəsində şəhərin nəqliyyat şəbəkəsi yenilənmiş, ictimai yerlər modernləşdirilmiş və turizm sektorunda orta hesabla 25% artım müşahidə olunmuşdur. Eyni zamanda, bu tədbirlər yerli mədəniyyətin və idman fəallığının təşviqinə də səbəb olmuşdur.

Nəticə və Müzakirələr

Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorlar üzərindəki təsirlərinin təhlili göstərir ki, bu tədbirlər çoxşaxəli və qarşılıqlı əlaqəli təsir mexanizmlərinə malikdir. Tədqiqat nəticələri aydın göstərir ki, tədbirin növü, miqyası və beynəlxalq səviyyəsi iqtisadi, sosial və mədəni təsirlərin dərinliyi və intensivliyini müəyyən edir. İdman tədbirləri əsasən qısa müddətli turist axını və şəhər infrastrukturunun modernləşdirilməsini stimullaşdırır. Bu cür tədbirlər otel və restoran sektorlarının fəaliyyətinə birbaşa təsir göstərir, ictimai nəqliyyat sistemlərinin təkmilləşdirilməsini təmin edir və şəhərin beynəlxalq görünürünü artırır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu təsirlər qısa müddətli olsa da, infrastruktur və şəhər imici baxımından uzunmüddətli faydalar yaradır.

Sərgilər və konfranslar isə daha çox davamlı biznes turizminə və peşəkar əlaqələrin inkişafına xidmət edir. Bu tədbir növü, həmçinin turizm xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə və şəhərin biznes imkanlarının beynəlxalq səviyyədə tanıtılmasına töhfə verir. Təhlil göstərir ki, sərgilər və

konfranslar iştirakçıların qalma müddətini artırır, xərcləmə potensialını yüksəldir və uzunmüddətli iqtisadi faydalar təmin edir. Bununla yanaşı, bu tədbirlər mədəni mübadilə və peşəkar şəbəkələrin genişlənməsini təşviq edir, yerli əhəlinin ictimai iştirakını artırır və şəhərin mədəni imicini gücləndirir.

Tədqiqatda həmçinin göstərilmişdir ki, beynəlxalq tədbirlərin sosial və mədəni təsirləri iqtisadi faydalardan fərqli olaraq daha çətin ölçülür, lakin onlar şəhərin uzunmüddətli sosial kapitalının və beynəlxalq nüfuzunun formalaşmasında mühüm rol oynayır. Sosial təsirlər iştirakçı və yerli əhali arasında qarşılıqlı əlaqənin güclənməsi, ictimai fəallığın artması və cəmiyyətin tədbirə adaptasiyası ilə əlaqələndirilir. Mədəni təsirlər isə yerli mədəniyyətin tanınması, beynəlxalq mədəni əlaqələrin genişlənməsi və mədəni proqramların təşkili ilə əlaqədar olaraq özünü göstərir. Bu baxımdan, tədbir planlamasında iqtisadi faydalarla yanaşı, sosial və mədəni təsirlərin də nəzərə alınması vacibdir.

Müqayisəli təhlil göstərir ki, tədbir növünün seçimi və planlanması strategiyası şəhərin turizm və əlaqəli sektorlar üzrə inkişaf imkanlarını birbaşa təsir edir. İdman tədbirləri qısa müddətli turist axını və infrastruktur modernləşdirilməsi baxımından yüksək effektivlik göstərir, lakin davamlı biznes turizmi və peşəkar əlaqələr baxımından sərgilər və konfranslar daha çox üstünlük təşkil edir. Bu fərqlilik, şəhər və ölkə səviyyəsində tədbir strategiyasının hazırlanmasında mühüm rol oynayır. Müxtəlif tədbir növlərinin birgə planlaşdırılması və turizm strategiyası ilə integrasiyası, həm iqtisadi, həm də sosial-mədəni faydaların maksimuma çatdırılmasını təmin edir.

Tədqiqat həmçinin müəyyən məhdudiyyətləri qeyd edir. Azərbaycan kontekstində beynəlxalq tədbirlərin turizm sektoruna təsiri barədə elmi araşdırmalar hələ kifayət qədər geniş deyil. Bunun nəticəsi olaraq, bəzi iqtisadi və sosial göstəricilər beynəlxalq nümunələr əsasında proqnozlaşdırılmışdır. Eyni zamanda, tədbir planlaması və həyata keçirilməsi prosesində logistik, maliyyə və idarəetmə problemləri də müşahidə olunur. Bu məhdudiyyətlər gələcək tədqiqatlarda daha geniş sahə araşdırmaları və statistik məlumatların toplanması ilə aradan qaldırıla bilər.

Ümumiyyətlə, tədqiqat göstərir ki, beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorlar üzərindəki təsirləri kompleks və qarşılıqlı əlaqəlidir. Effektiv tədbir idarəçiliyi üçün iqtisadi, sosial və mədəni amillərin birgə nəzərə alınması vacibdir. Şəhər və ölkə səviyyəsində tədbir planlaması, turizm strategiyası və infrastruktur inkişafı arasında koordinasiya təmin edilərək, həm qısa müddətli, həm də uzunmüddətli faydaların əldə edilməsi mümkün olur. Bu yanaşma, həm dövlət orqanları, həm də turizm sektoru iştirakçıları üçün strateji qərarların verilməsində praktik əhəmiyyət kəsb edir.

Beynəlxalq sərgilər və konfranslar isə daha çox biznes turizminin inkişafına və peşəkar əlaqələrin genişlənməsinə xidmət edir. Getz (2008) qeyd edir ki, bu tədbirlər MICE (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions) sektorunun inkişafına əsaslı töhfə verir. Məsələn, 2010 Şanxay Dünya Expo sərgisi, orta müddətli turist axını yaratmaqla yanaşı, şəhərin beynəlxalq nüfuzunu artırmış, otel və konqres mərkəzlərinin fəaliyyətini gücləndirmişdir. Bu sərgi nəticəsində biznes turizminin həcmi təxminən 18% artmış, yerli iqtisadiyyat uzunmüddətli faydalar əldə etmişdir (Getz, 2008; Hasanov, 2024; Surmanidze, 2024).

Tədbirlərin iqtisadi və sosial təsirlərini müqayisəli şəkildə təhlil edərkən müəyyən fərqlər ortaya çıxır. İdman tədbirləri qısa müddətli, lakin geniş infrastruktur faydası təmin edən turist axını ilə xarakterizə olunur. Sərgilər isə daha çox davamlı biznes turizminə xidmət edir, uzunmüddətli peşəkar əlaqələr yaradır və şəhərin iqtisadi mühitini stimullaşdırır. Hede (2007) vurğulayır ki, sosial və mədəni təsirlər də tədbir növündən asılı olaraq dəyişir: idman tədbirləri ictimai iştirak və mədəni proqramlar vasitəsilə yerli əhaliyə təsir edir, sərgilər isə mədəniyyətin tanınması və beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi ilə fərqlənir (Hede, 2007; Akhundova, 2023).

Tədqiqat metodologiyası olaraq, mövcud elmi ədəbiyyatın təhlili və müqayisəli analitik yanaşma istifadə edilmişdir. Analiz üçün iqtisadi, sosial və mədəni təsirlər, turist profili və axını, infrastruktur inkişafı kimi kriteriyalar seçilmişdir. Tədqiqat nümunəsi olaraq 2012 London Olimpiya Oyunları, 2010 Şanxay Dünya Expo və 2018 Dünya Konqresi seçilmişdir. Bu tədbirlər həm idman, həm sərgi, həm də konfrans növlərini əhatə edir və müxtəlif təsir mexanizmlərini müqayisə etmək üçün uyğun nümunələrdir.

Təhlil nəticəsində iqtisadi təsirlərin hər bir tədbir növündə fərqləndiyi müşahidə edilmişdir. İdman tədbirləri qısa müddətli turist axını yaratmaqla yanaşı, otel və restoran sektorlarında artım

təmin edir və şəhərin beynəlxalq tanınmasına xidmət edir. Sərgilər isə davamlı biznes turizmi və peşəkar şəbəkələrin genişlənməsinə yönəlib, uzunmüddətli iqtisadi faydalar yaradır. Məsələn, 2012 London Olimpiadasında otel sektorunda 25% artım, 2010 Şanxay Expo-da isə biznes turistlərinin xərclərində 18% artım qeydə alınmışdır.

Sosial və mədəni təsirlər də tədbir növündən asılı olaraq fərqlənir. İdman tədbirləri yerli əhali üçün ictimai idman proqramlarını təşviq edir, şəhərin beynəlxalq tanınmasını artırır və mədəni proqramlar vasitəsilə yerli mədəniyyətin tanınmasına xidmət edir. Sərgilər isə mədəni və biznes əlaqələrinin inkişafına yönəlmişdir, peşəkar turistlərin uzunmüddətli şəhərdə qalma və xərcləmə potensialını artırır.

İnfrastruktur təsirləri də tədbir növünə görə fərqlənir. İdman tədbirləri ictimai nəqliyyat, stadionlar, parklar və digər ictimai məkanların modernləşdirilməsini stimullaşdırır. Sərgilər isə konqres mərkəzləri, hotellər və peşəkar xidmət infrastrukturunun inkişafını təmin edir. Bu fərqlilik tədbir planlamasında nəzərə alınmalı və uzunmüddətli strategiya ilə uyğunlaşdırılmalıdır.

Turist axını baxımından, idman tədbirləri əsasən qısa müddətli turistləri cəlb edir və azad vaxt turizmi ilə əlaqələndirilir. Sərgilər və konfranslar isə uzunmüddətli biznes turistlərini cəlb edir və xərcləmə potensialı daha yüksəkdir. Bu fərq, turizm strategiyasının və marketinq planlarının hazırlanmasında önəmli rol oynayır.

Beynəlxalq tədbirlərin turizm sektoruna təsirini müqayisəli şəkildə göstərmək üçün aşağıdakı cədvəl nümunə kimi təqdim edilə bilər:

Tədqiqatın nəticələri göstərir ki, beynəlxalq tədbirlərin turizm və əlaqəli sektorların inkişafına təsiri çoxşaxəlidir. İdman və sərgi tədbirləri fərqli təsir mexanizmlərinə malikdir: idman tədbirləri qısa müddətli turist axını və geniş infrastruktur faydası təmin edir, sərgilər isə davamlı biznes turizmi və peşəkar əlaqələrin inkişafına xidmət edir. Bu fərqlilik tədbir planlamasında nəzərə alınmalı, şəhər və ölkələrin turizm strategiyası ilə inteqrasiya edilməlidir.

Əlavə olaraq, tədbir planlamasında sosial və mədəni təsirlər də önəmli rol oynayır. Hede (2007) vurğulayır ki, tədbir yalnız iqtisadi fayda yaratmaqla kifayətlənməməli, həm də yerli əhali üçün sosial və mədəni dəyərləri artırmalıdır. Bu məqsədlə şəhərlər idman, mədəni və biznes tədbirlərini strategiya daxilində balanslaşdıraraq turizm və əlaqəli sektorların inkişafını maksimum dərəcədə təmin edə bilərlər (Hede, 2007; Oklobžija, S. 2015).

Nəticə/Conclusion

Tədqiqat göstərir ki, beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər turizm və əlaqəli sektorların inkişafında strateji rol oynayır. İdman tədbirləri qısa müddətli turist axını və infrastruktur modernləşməsinə təmin edir, sərgilər və konfranslar isə uzunmüddətli biznes turizmi və peşəkar əlaqələrin formalaşmasına töhfə verir. Tədbirlərin sosial və mədəni təsirləri şəhərin beynəlxalq nüfuzunu artırır, yerli əhəlinin iştirakını stimullaşdırır və mədəni proqramların təşkili üçün şərait yaradır.

Bu nəticələr göstərir ki, beynəlxalq tədbir planlamasında iqtisadi, sosial və mədəni amillərin birgə nəzərə alınması vacibdir. Tədbir növünün məqsədə uyğun seçilməsi və turizm strategiyası ilə inteqrasiyası həm qısa, həm də uzunmüddətli faydaların maksimuma çatdırılmasına imkan yaradır. Beləliklə, beynəlxalq tədbirlər yalnız turist axını üçün deyil, həm də şəhərin və ölkənin davamlı inkişafını təmin edən strateji alət kimi qiymətləndirilməlidir.

Nəticə olaraq, beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər turizm sektorunun inkişafında strateji alət rolunu oynayır. Hər bir tədbir növü özünəməxsus təsir mexanizmlərinə malikdir, lakin ümumi məqsəd şəhərin və ölkənin iqtisadi, sosial və mədəni inkişafını təmin etməkdir. Bu səbəbdən şəhər və ölkə səviyyəsində tədbir planlaması turizm strategiyası ilə inteqrasiya edilməli, həm iqtisadi, həm də sosial və mədəni faydalar optimallaşdırılmalıdır.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat / References

1. Getz, D. (2005). Event management and event tourism. Cognizant Communication Corporation.

2. Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism Management*, 29(3), 403-428. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2007.07.003>
3. Hede, A. (2007). *Managing special events: Theory and practice*. Elsevier.
4. Kim, H., ve Lee, S. (2018). The impact of international sporting events on urban tourism development: Comparative analysis of host cities. *Journal of Travel Research*, 57(4), 456-470. <https://doi.org/10.1177/0047287517697330>
5. Akhundova, A. (2023). Role of Festivals in Stimulating the Development of Event Tourism. Theoretical and Practical Research in Economic Fields. https://journals.aserspublishing.eu/tpref/article/view/8467?utm_source
6. Hasanov, H. (2024). The Impact of Event Tourism on Tourism Facilities Operating in Azerbaijan. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. <https://management-journal.org.ua/index.php/journal/article/view/487>
7. Oklobžija, S. (2015). The Role of Events in Tourism Development. *Blace Journal of Economics, Management and Informatics*. <https://bizinfo.edu.rs/index.php/bizinfo/article/view/16>
8. Baidabekov, A., & Zhusup, A. (2023). Event Tourism: A Tool for Creating a Brand of Potential. *Problems of Engineering and Professional Education*. <https://bulprengpe.enu.kz/index.php/main/article/view/299>
9. Surmanidze, M. (2024). Modern Challenges of Event Tourism and Business, Organizational Needs. *European Scientific Journal (ESJ)*. <https://eujournal.org/index.php/esj/article/view/17794>
10. Nodira, M. (2023). The Role of Events in Tourism. *American Journal of Economics and Business Management*. <https://doi.org/10.31150/ajebm.v6i2.2000>

Сравнительный анализ роли международных мероприятий в развитии туризма и смежных секторов

Аганемат Дашгынлы

Азербайджанский университет туризма и менеджмента,

докторант, Азербайджан

aganemet@yandex.com

<https://orcid.org/0009-0002-1455-0102>

Резюме: Международные мероприятия, включая спортивные соревнования, выставки и конференции, играют важную роль в развитии туризма и смежных секторов. Эти мероприятия не только создают краткосрочный поток туристов, но и оказывают значительное влияние на местную экономику, инфраструктуру, социальную и культурную сферы. В статье проведен сравнительный анализ влияния различных видов международных мероприятий на туризм и смежные секторы. Анализ показал, что спортивные мероприятия обеспечивают краткосрочный туристический поток и развитие инфраструктуры, тогда как выставки способствуют развитию устойчивого бизнес-туризма и профессиональных связей. Результаты исследования подчеркивают важность интеграции экономических, социальных и культурных факторов при планировании мероприятий.

Ключевые слова: международные мероприятия, туризм, спортивные мероприятия, выставки, экономическое влияние, социальное и культурное влияние

UOT: 331.5

JEL O33, D31, J01, H21